

20.68x24.1	31	10	עמוד	ממון -	ידיעות אחרונות	09/03/2011	26405300-0
11111							

מערכת העיקול

קיבלתם הודעה שנפתח נגדכם תיק בהוצאה לפועל? זה הזמן לפעול במהירות, גם אם אתם חושבים שאתם לא חייבים כסף לאף אחד • מדריך להתנהלות נכונה

מאת ליטל דוברוביץקי

לראשונה בחייכם פתחו נגדכם תיק בהוצאה לפועל? אל תאבדו זמן. גיבשנו, יחד עם עורכי דין המתמחים בתחום, את הצעדים הראשונים שיש לנקוט כשנפתח נגדכם תיק הוצאה לפועל.

אדם שמקבל הודעה על פתיחת תיק הוצאה לפועל נגדו, טוב יעשה אם ראשית יודא כי הפרטים המופיעים באזכרה הם הפרטים הנכונים, כאשר הפרטים המזוהים והקובע הוא מספר תעודת הזהות.

עו"ד (כלכלן) אילן חזני, מחבר הספר "חובות", מציין כי בעבר אירעו מקרים רבים של אי התאמה בין שם החייב לבין מספר תעודת הזהות שלו, מה שגרם להתעמרות באזרחים תמימים על לא עוול בכפם, מאחר שהזוכה מסר פרטים שגויים ללשכת ההוצאה לפועל.

"לאור תיקון שבוצע בחוק בשנת 2008, מרשם האוכלוסין קיים בהוצאה לפועל, וברגע פתיחת התיק בודקת המזכירה אם קיימת התאמה בין שם החייב למספר תעודת הזהות", אומר עו"ד חזני.

"התיקון הזה פתר הרבה טעויות בזיהוי החייב, אך עדיין קיימות טעויות בזיהוי חייבים בעלי שם נפוץ, כמו למשל 'עקב כהן'."

גם אם קיימת טעות, אל תחשבו

שאינ לכם אחריות ומותר לכם לשכת בחיבוק ידיים", אומר עו"ד חזני.

"נהפוך הוא, יש לפנות בהקדם האפשרי ללשכת ההוצאה לפועל הרלוונטית ולעדכן אותם, אחרת יפעל הזוכה נגדכם."

מה עוד עליכם לעשות?

אל תתעלמו

עו"ד שאול ברגרזון, המתמחה בכינוסי נכסים ומשפט מסחרי, מסביר כי פנייה של הוצאה לפועל לא זרחה יכולה להתרחש מכמה סיבות: 1. נפתח תיק נגדכם כי אתם חייבים כספים. 2. נפתח תיק נגד אדם אחר, אבל ההוצאה לפועל מבקשת לבצע פעולות נגדכם (למשל, נפתח תיק נגד עובד וההוצאה לפועל פנתה למעביד כדי לעקל את משכורתו של העובד, או מקרה שבו נפתח תיק נגד ספק וההוצאה לפועל פונה למי שחייב כסף לספק, כדי לעקל כספים שמגיעים לו).

מה שחשוב זה לא להתעלם מהפנייה, אלא לקבל את המסמך, לעיין בו ולהבין בדיוק במה מדובר.

"אם אתם מתעלמים מדרישה או מפנייה של ההוצאה לפועל לגבי עיקול משכורת או כספים, אתם עלולים להיות מחוייב בתשלום הסכום, גם אם שחררת אותו לחייב", אומר עו"ד ברגרזון.

פנייה של ההוצאה לפועל יכולה להיות גם בנושאים נוספים, כגון פינוי מנכס. גם כאן, אסור להתעלם אלא להבין מדוע מפנים אותך, ואז לדעת מה לעשות.

"יש אנשים שאומרים לעצמם: לא ניקח את הדואר הרשום או נתעלם מהפנייה – אבל זו שגיאה, כיוון שההוצאה לפועל נוקבת במועדים לתגובה, ואי עמידה במועדים האלה תאפשר מתן החלטות בהיעדר תגובה של האדם", מציין עו"ד ברגרזון.

"בכל מקרה רצוי להתייעץ עם עו"ד המתמחה בתחום, כדי להבין את מהות הבקשה. אם מדובר בחוב כספי שלכם, ההוצאה לפועל תנסה לברר את יכולתכם הכלכלית לפרוע את החוב, וסביר להניח שתזומונו לחקירת יורש, שבה תוכרר יכולתכם הכלכלית ולאחריה יוחלט כיצד לפרוס את החוב. רצוי ללכת עם עו"ד ולהתכונן לחקירה כראוי. אם מדובר בחוב של מישהו אחר, צריך לברר למה פנו אליך ובהתאם לכך לפעול."

שימו לב למועדים

אם אתם מכירים בחוב וביכולתכם לפרוע אותו, עשו זאת תוך 20 יום מקבלת האזהרה – וכך תימנעו מהוצאות נוספות, כגון שכר טרחת עורך דין, והוצאות בגין ההליכים שנקטו נגדכם.

עו"ד שאול ברגרזון: "במקרה של חוב ההוצאה לפועל תנסה לברר את יכולתכם לפרוע אותו, וסביר להניח שתזומונו לחקירת יכולת. רצוי ללכת עם עו"ד ולהתכונן לחקירה כראוי"

26.51x24.62	32	עמוד 10	ממון	09/03/2011	26405340-4
11111					

מדי עבורו והוא רוצה שהתשלום החורשי שיוטל עליו יהיה נמוך יותר. "חייב שיש נגדו מספר תיקים, יוזם חקירת יכולת כאשר הוא מבקש לאחד תיקים ולקבל הכרזה שהוא חייב מוגבל כאמצעים", מציין עו"ד חוני. "גם חייב שמקבל פקודת מאסר ורוצה להימנע מכך, יכול לפנות עם צו המאסר לכל לשכת הוצל"פ, לבצע במקום חקירת יכולת ולשלם סכום מסוים כנגד פקודת המאסר".

מול מי תתנהלו

"ישנם מקרים שבהם למרות שקיימת פנייה מהוצל"פ, המשך ההתנהלות צריך להיעשות מול בית המשפט", מציין עו"ד ברגרזון. "במקרים כאלה בדרך כלל התביעה תוגש לבית המשפט המחוזי. למשל, אשת חייב שטוענת שהיא חתמה על משכנתה מבלי שידעה על מה היא חותמת, ולכן המשכנתה לא תקפה לגביה, או ערב שחתם לחייב על משכנתה וטוען שלא קיבל הודעות או שהחוב כבר נפרע ולכן המשכנתה לא תקפה לגביו".

זכות הערעור

צריך לזכור שהחלטה של ראש הוצל"פ איננה סוף פסוק, וניתן לערער על כל החלטה שלו, בין אם במערכת הוצל"פ ובין אם בבית משפט. "למשל, בכל הקשור להליכים של מימוש נכסים שלכם, אם אתם חושבים שההוצל"פ טעתה או שלא צריך למכור את הנכס, אתם יכולים לערער לבית המשפט שידון בסוגיה מתחילתה", אומר עו"ד ברגרזון.

"הערעור מוגש לבית המשפט המיחוזי, ובדרך כלל הוא טעון רשות בית משפט. לדוגמה, כאשר ההוצאה לפועל מאשרת מכירת נכס על ידי הכונס, והחייב מתנגד למכירה. במקרה כזה הוא צריך לערער על החלטת ההוצאה לפועל ולפנות לבית המשפט בבקשת רשות ערעור".

מעורבות במימוש הנכסים

כאשר מדובר במכירת נכסים על ידי ההוצאה לפועל (מימוש דירות, כלי רכב וכו'), יש פרוצדורה מאוד ברורה, הכוללת: הכנת שמאות, הליכי מכרז, בחירת הזוכה וכו'. לחייב יש אפשרות להיות מעורב בהליכים אלה, לקבל את האינפורמציה הדרושה בכל שלב, ובנוסף – יש לו הזכות לפדות את הנכס ולמנוע את מכירתו בשוק החופשי. "למשל", מסביר עו"ד ברגרזון, "אם נמכרת דירה של חייב, הוא יכול להשוות את ההצעה הגבוהה על מנת לפדות בעצמו את הנכס".

בכל אזהרה קיים צו תשלומים אוטומטי, ואם אין ביכולתכם לפרוע את החוב כולו, ניתן לשלם אותו כפריסה חודשית.

עורכי הדין ורד כהן ורענן בראון מוסיפים כי תשלום חוב שאינו שנוי במחלוקת רצוי שיעשה גם כאשר כבר מתנהל תיק בלשכת ההוצאה לפועל. לדברי כהן ובראון, "חייבים רבים סבורים, בטעות, כי ניתן לשלם רק את מלוא הסכום נשוא תיק ההוצאה לפועל, ואינם מודעים לכך שביכולתם להפקיד בתיק ההוצאה לפועל גם חלק מהסכום".

לדברי עו"ד חוני, אם לטענתכם אינכם חייבים את החוב, או לחלופין אם אינכם יכולים לפרוע את כולו או שאינכם יכולים לעמוד בתשלום החודשי אשר נקבע בצו התשלומים האוטומטי, אתם רשאים להגיב בדרכים הבאות:

1. להגיש התנגדות לביצוע תוך 20 יום מהיום שבו התקבלה האזהרה – אם הפעולה מבוצעת במועד, מקבלים עי"כוב הליכים מיידים ללא קשר לתוכן ההתנגדות, עד לדיון בה.

אם ההתנגדות אינה מוגשת במועד, ייתכן וידרשו מכם ערבויות או ביטחונות לצורך קבלת עיכוב הליכים עד הדיון בבקשה.

2. אם החייב טוען כי הוא לא חייב את הכסף עבור צ'ק או שטר חוב שבגיננו נפתח תיק ההוצאה לפועל, בין אם מפני שפרע את אותו חוב, בין אם החתימה על השטר מזויפת, ובין אם לא קיבל תמורה כלשהי עבור אותו תשלום בצ'ק, או מכל סיבה אחרת – הוא רשאי להגיש התנגדות לביצוע שטר ההתנגדות תיתמך בתצהיר שיפורטו בו העובדות והנימוקים.

לאחר הגשת ההתנגדות, יצווה ראש הוצאה לפועל על עיכוב ביצוע השטר נגד החייב (ללא קשר לנימוקי הבקשה) – ויעביר את ההתנגדות לבית המשפט. בית המשפט דן בהתנגדות, ומוסמך לדחות אותה ולתת פסק דין לטובת מבקש ביצוע השטר, או לקבל את ההתנגדות לביצוע. אם נדחתה ההתנגדות, יימשכו הליכי ההוצאה לפועל, וסביר כי המתנגד יספוג חיוב בהוצאות.

יזמו חקירת יכולת כלכלית

בדרך כלל הזמנות לחקירות היכולת מתבצעות ביוזמת הנושה, על מנת לעמוד על מצבו הכלכלי של החייב ולדרוש ממנו תשלום חודשי קבוע. אך לא מעט פעמים מתבצעות חקירות יכולת ביוזמת החייב עצמו, כאשר הסכום שנקבע לו בצו התשלומים גבוה

איור: גיא מורד

צילומים: עמי אילון, יובל חן

עו"ד אילון חוני: "ברגע פתיחת התיק בודקת המזכירה אם קיימת התאמה בין שם החייב למספר תעודת הזהות, אך עדיין קיימות טעויות בזיהוי חייבים בעלי שם נפוץ, כמו 'יעקב כהן'"